

dicitur Matth. XXIII, 14. Luc. XX, 47. Marc. XII, 40. optime GROTIUS hæc annotat: *plura a nobis, qui Doctores aliorum sumus, requiret Deus, quam ab aliis; quod si hoc verum in iis, qui aliorum judicio morem gessere, quanto magis in iis, qui se ingerunt, invocati?* conf. c. l. Matth. XXIII, 14. Hebr. XIII, 7. Officium docendi comitatur major, uti peccati, ita & damnationis, occasio & periculum.

§. IV.

v. 2.

Πολλά γὰρ πταίομεν ἅπαντες· εἰ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ, δυνατὸς χαλιναγωγεῖσθαι καὶ ἄλον τὸ σῶμα·

πολλά γὰρ πταίομεν ἅπαντες.) Veritatem hanc multis in locis Scriptura Sacra inculcat, vid. 1 Reg. VIII, 46. coll. 2 Chron. VI, 36. Hiob. IX, 2. Pf. CXXX, 3. CXLIII, 3. Prov. XX, 9. Coh. VII, 22. Syr. VIII, 5. (Germ. 6.) XIX, 16. 1 Cor. IV, 4. 1 Jo. I, 8, 10. Quod ad verba textus attinet, 1.) in verbo πταίων est similitudo ab iis petita, qui negligentius in via lu-
bri-

brica ambulant, & HESYCHIO synonyma sunt
 πιπτειν, αμαρτανειν, σφλλειν quandoque autem
 πταιειν & πιπτειν distinguitur, ut Rom. XI, 11.
 2.) ante πολλα subaudiendum κατα, cum πταιειν sit
 intransitivum, adeoque non, ut activa, adcul. rege-
 re possit; etiam DEMOSTHENES cum accus. con-
 struit, κατα per Ellipsin omisso, æque ac cum
 præpos. εν, εν τινι; uti mox: εν λογω. Sensus est: in
 multis rebus, multisque modis, adeoque & sæpe, ut
 πολλα idem sit, quod πολλακις, quo sensu habetur
 Matth. C. IX, 14. Rom. XV, 22. ubi additur artic.
 τα ει τις εν λογω ου πταιει) Si quis non modo in
 multis non peccat, sed etiam ne sermone quidem, vel
 verbulo. Cum in multis, inquit, offendamus omnes,
 in verbis tamen lapsus est facillimus in omnibus, &
 periculosissimus in Doctore & doctrina religionis;
 & qui ne verbulo quidem impingit, is demum est
 Vir perfectus. Ουτος τελειος ανηρ) 1) Doctissimus
 Annotator ad Benson. subst. ανηρ per comma dirimit
 ab adjectivo τελειος, construens illud cum sequenti
 δυνατος, α) quia gravis sit græcis auribus constructio
 τελειος ανηρ, adjectivo ante substantivum posito; sed

bene est, quod ipse fateatur, eam a legibus grammaticis non omnino alienam esse; Certe non sine emphasi præmitti solet adjectivum, ubi *nervus* orationis in eo situs est, cum accentu ea propter pronunciandum; sic μακαριος ἀνηρ C. I, 12. τον ἐμφυτον λογον v. 21. ῥυπαρα ἐδθητι C. II, 2. το καλον ὄνομα v. 7. ἑτερα ὁδω v. 25. μειζον κριμα C. III, 1. ὄλον το σωμα v. 2, 3, 6. σκληρων ἀνεμων v. 4. β) quia sic ἀνηρ nulla ratione redundare videri queat; sed quid? si aliquis dicat, emphasin, quam Ipse in ἀνηρ haud absrequærit, æque jam contineri in δυνατος, quam in τελειος; Maneat ergo recepta interpunctio. 2.) Ουτος cum emphasi pronunciandum, ut valeat *hic demum*; Animum hic subit MENANDRI illud: ἀνδρος χαρακτηρ ἐκ λογου γνωριζεται, viri character ex sermone cognoscitur, nec non SENECE in Proverbiis: *Imago animi sermo est: qualis Vir, talis oratio: magnum est vocis & silentii temperamentum.* 3.) Epitheton τελειος A) vulgo accipitur de perfectione *absoluta* & summi *gradus*, qualem in hac vita assequi nemo hominum potest; ita v. g. CALOVIVS in B. *ſ. ad b. l.* „nulla causa est, cur a vocis proprietate discedamus; nunquam

quam enim lingua labi, perfectionis signum est,
 quæ non cadit in hanc vitam, quod proposuerat sibi
 Hieropsaltes Ps. XXXIX, 2. sed non affecutus est,
 neque quisquam affequitur; omnis enim homo
 mendax est Ps. CXVI, 11. omnes facti sunt inutiles &c.
 Ps. XIV, 3. & labimur lingua non tantum quoad
 peccata *commissionis*, sed etiam *omissionis*; Ecquis vero
 ita perfectus, ut sic non labatur? Hic ergo *assertio*
 tantum est, non *applicatio*; *major propositio*, quæ ideam
 sistit viri perfecti, sub qua vero *subsumere* nequit
 quisquam; non enim, qui dicit, illum perfectum
 esse, qui lingua non labitur, eo ipso aliquem inve-
 niri ita perfectum asserit; A *præcepto ad posse* N. V. C.
 nedum *ad esse*; Imo hac conditionali a majori ad mi-
 nus omnibus perfectio negatur; — si vel minimum
 membrum a lapsu cohiberi non potest, quanto mi-
 nus membra alia, totum corpus, animus ipse?.,
 Enim vero si hæc Apostoli mens esset, argumentum
 ejus, v. 2. propositum, *nimum* probaret, videlicet
 non hoc tantum, quod munus docendi alios non
 multi ambire aut adfectare debeant, ut v. 1. dixerat,
 sed etiam, quod nemo illud appetere, imo nec ob-
 latum

latum ullo modo acceptare possit, quin damnationem suam augeat. Merito itaque alii B) intelligunt *perfectiōnem comparatam & partium*, ac ejusmodi *gradus*, qualis in hac jam vita obtineri potest. Sæpe nimirum christiani vocantur *τελειοι*, ratione uberioris cognitionis & sanctitatis, in oppos. ad *tirones*, I Cor. II, 6. XIV, 20. Phil. III, 15. Ebr. V, 14. coll. VI, 1. & in ipsa hac Jacobi Epistola C. I, 4. Sensus hic est: *ne quaeso multi e vobis adfectent Doctores esse, scientes, quod nos Doctores majus judicium accepturi simus* (si scil. non docuerimus, ut par est) *nam in multis labimur omnes* (& sermone impingere, seu lingua peccare, facillimum,) *si quis in sermone non labatur*, (linguam suam freno sapientiæ moderari gnarus C. I, 26.) *hic demum est vir perfectus*, (indeque idoneus qui alios doceat.) Hoc enim Apostoli animo cum voce *τελειος* obversatum fuisse, manifeste colligi potest ex Ebr. V. ubi qui v. 12. *διδασκαλοι* dicuntur, in oppos. ad eos, qui adhuc opus habent, doceri, v. 14. vocantur *τελειοι* conf. I Cor. III, 1—3. ubi, qui C. II, 6. *τελειοι* dicebantur, nunc vocantur *πνευματικοι* in oppos. ad *σαρκικας* seu *νηπιως εν χρισω*. At
inquis,

inquis, ἐν λόγῳ ἔπταιειν ipsi Apostolo res viribus humanis superior audit v. 8. ubi, *linguam*, ait, *nullus hominum domare potest*, *malum* quippe *coerceri nescium*; consequenter etiam prædicatum *τελειος* perfectionem notat in hac vita *impossibilem*; & etiam verba comm. 8. non adeo crude sumenda, & ultra quam fas est pre-menda esse, si accipiantur de eo, quid potestatis homini relictum sit in *linguam suam propriam*, potissimum vero de potestate hominis in *aliorum linguam* intelligi debere, infra ad h. l. ostendetur.

§. V.

Δυνατος χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα)
 1.) *rationem* hæc continent asserti: *quod is, qui in sermone non labitur, sit vir perfectus*, quia scil. talis potens est, etiam totum corpus freno quasi regere.
 2.) *δυνατος* cum emphasi dicitur pro *δυναμενος*, ut 2 Tim. I, 12. notat enim *facultatem cum habitu*.
 3.) *χαλιναγωγῆσαι* significat *freno ducere*, seu moderari, quæ metaphora latius declaratur mox v. 3. *ἀχαλινον σῶμα*, *os effrene*, phrasis est Græcis frequens, vid. GROTIUS ad h. l. & quæ ex Platone, Aristophane

D

phane